

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی شیراز

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری- عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: فیزیوتراپی
عنوان درس: فیزیوتراپی در بیماریهای مغز و اعصاب
نوع و تعداد واحد^۱: ۲ واحد، نظری
نام مسؤل درس: دکتر شبنم شاه علی
مدرس/ مدرسان: دکتر شبنم شاه علی، دکتر مرضیه یاسین
پیش نیاز/ همزمان: بیماریهای مغز و اعصاب
رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فیزیوتراپی

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: دانشیار
رشته تخصصی: فیزیوتراپی
محل کار: دانشکده علوم توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی ایران
تلفن تماس: ۰۹۱۲۰۷۴۹۹۳۲
نشانی پست الکترونیک: shabnamshahali@yahoo.com

^۱نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

توصیف کلی درس

با توجه به شیوع بالای بیماریهای مغز و اعصاب در جامعه و نیاز این گروه از بیماران به یک برنامه جامع توانبخشی، آشنایی با بیماری های مغز و اعصاب، شناخت مشکلات، یادگیری نحوه ارزیابی و درمان این بیماری ها برای دانشجویان فیزیوتراپی ضروری است.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

آشنایی با بیماری های مغز و اعصاب، شناخت مشکلات، یادگیری نحوه ارزیابی و ارائه یک برنامه جامع توانبخشی برای درمان این بیماری ها

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

- ویژگی ها و علایم بالینی بیماریهای سیستم اعصاب مرکزی و محیطی و کسب توانایی ارزیابی و درمان توانبخشی آنها بر اساس شواهد و مستندات اخیر بیان کند و توضیح دهد
- توانایی ارزیابی و درمان توانبخشی اختلالات حرکتی ناشی از پارکینسون را داشته باشد
- توانایی ارزیابی و درمان توانبخشی بیماران ضربه مغزی را داشته باشد
- توانایی ارزیابی و درمان توانبخشی بیماران مبتلا به آتاکسی را داشته باشد
- توانایی ارزیابی و درمان توانبخشی بیماران مبتلا به بلز پالزی را داشته باشد
- توانایی ارزیابی و درمان توانبخشی اختلالات حرکتی ناشی از گیلن باره را داشته باشد

رویکرد آموزشی!:

ترکیبی^۳

حضور

مجازی^۲

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد نام ببرید.....

1. Educational Approach
2. Virtual Approach
3. Blended Approach

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.
لطفا نام ببرید

جدول تقویم ارائه درس فیزیوتراپی در بیماریهای مغز و اعصاب

روز و ساعت کلاس دوشنبه، ساعت ۸-۱۰

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی- یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرسان
۱	مروری بر آناتومی قسمت های مختلف مغز و عملکرد آن ها و آشنایی با انواع تقسیم بندی ضایعات عصبی	رویکرد ترکیبی		دکتر شاه علی
۲	اصول ارزیابی بیماران مبتلا به ضایعات مغز و اعصاب	رویکرد ترکیبی		دکتر شاه علی
۳	ارزیابی و درمان توانبخشی اختلالات حرکتی ناشی از بیماری پارکینسون	رویکرد ترکیبی		دکتر شاه علی
۴	ارزیابی و درمان توانبخشی اختلالات حرکتی ناشی از بیماری آتاکسیا	رویکرد ترکیبی		دکتر شاه علی
۵	ارزیابی و درمان توانبخشی بیماران ضربه مغزی	رویکرد ترکیبی		دکتر شاه علی
۶	توانایی ارزیابی و درمان توانبخشی ضایعات اعصاب محیطی، نورواپراکسی، آکسونوتمیزیس، نوروتمزیس- فلج عصب فاسیال	رویکرد ترکیبی		دکتر شاه علی
۷	اختلالات حرکتی ناشی از درگیری اعصاب محیطی: گیلن باره، علایم، عوارض، ارزیابی و درمان توانبخشی آن	رویکرد ترکیبی		دکتر شاه علی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- توجه کافی به مطالب درسی در هر جلسه داشته باشند.
- در بحث های کلاسی مشارکت فعال داشته باشد.
- سؤالات را به نحو صحیح پاسخ دهند
- مطالعه منابع معرفی شده

روش ارزیابی دانشجو:

▪ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲

سهام ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

آزمون میان ترم ۳۰ درصد نمره / کتبی (چهارگزینه ای)

آزمون پایان ترم ۶۰ درصد نمره / کتبی (چهارگزینه ای، تشریحی، کوتاه پاسخ)

شرکت فعال در کلاس و حضور به موقع، ۲۰ درصد نمره

(می تواند به صورت جدول ارائه گردد.)

* نکته: ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی (چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند

عینی مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS)

* نکته: ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)

* نکته: در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

منابع:

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

منابع شامل کتاب های درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وب سایت های مرتبط می باشد.

الف) کتب:

-Martin, S. T., & Kessler, M.. *Neurologic interventions for physical therapy*. Edinburgh: Elsevier Saunders

-Carr, J. H., & Shepherd, R. B. *Neurological rehabilitation: optimizing motor performance*. Edinburgh; New York: Churchill Livingstone/Elsevier

-Umphred, D. A., Lazaro, R. T., Roller, M., & Burton, G. *Neurological Rehabilitation*. from

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی: محتوای ضبط شده (ویدیو ضبط شده با نرم افزار Camtesia)

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

فایده بزرگوار
پژوهی آموزشی
دانشگاه علم پزشکی گیلان

نکات کاربردی طرح دوره های نظری / عملی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که میخواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی ... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را دراستفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت های یاددهی - یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان و فراگیران بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی - یادگیری متمرکز بر روش های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان و فراگیران به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند.

به عنوان مثال: شرکت فعال در راند^۱، گراند راند^۲ و ژورنال کلاب^۳، ارائه کنفرانس های آموزشی^۴، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار و سایر موارد ...

روش های ارزیابی فراگیران

ارزیابی فراگیران و کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع روش های ارزیابی صورت می پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

1. Round
2. Grand Round
3. Journal Club
4. Didactic Conferences

- **ارزیابی عملکردی^۱** در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی (OSCE)^۲ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

- **ارزیابی در محیط کار^۳** شامل فعالیت هایی است که فراگیران به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی و آزمایشگاه انجام می دهند. نظیر انجام کارهای عملی مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰ درجه^۴
- بررسی پورت فولیو^۵ و لاگ بوک^۶
- استفاده از Global rating form، DOPS، Mini-CEX و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون،

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی شیراز

نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هر کدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

2. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
3. Work place Based Assessment
4. Multi Source Feedback (MSF)
5. Portfolio
6. Logbook

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ.ب. ایران